

שיר השירים (48)

מי זאת עלה מן המדבר מתרפקת על דודה תחת התפוח
 עוררתך שמה חבלתך אמן שמה חבלה ילדתך (ח.ה)
 בבוא עת הגאולה השלמה, כשיראו האומות היאך עם
 ישראל נותרו נאמנים לבוראם, ועל אף כל הצרות
 והייסורים שעברו על ראשם בימי גלותם, מעולם לא
 ניתקו הם את עצמם מתורתו, יבואו האומות לכלל
 התפעלות עצומה מעם ישראל ויאמרו בתמיהה "מי זאת
 עלה מן המדבר" מיהם אלו שנתעלו כל כך והגיעו לרום
 פסגת המעלות הרוחניות והסכימו למסור נפשם בעד
 תורת אלוקיהם והתמצו ללכת אחריו בלב שלם ובנפש
 חפצה על אף שהיו חייהם משולים להפקר כמדבר, מה
 מדבר הוא מקום הפקר, כך גם ישראל בימי גלותם היו
 הפקר תחת רגלי האומות לעשות בהם כטוב בעיניהם.
 ותמיד הייתה כנסת ישראל בבחינת "מתרפקת על
 דודה", כיון שגם בשעות הקשות ביותר בתקופות
 הגלות, עדיין דבקו ישראל בה' אלוקים ומתרפקים עליו
 "הגדה של פסח שירת דוד" "על דודה".

תחת התפוח עוררתך (ח.ה)

אומרת כנסת ישראל להקב"ה שישנה אמת בדברי
 אומות העולם שתמיד דבקה היא בה' ולעולם לא עזבה
 את אמונתו בה. וכך אף במעמד הר סיני כאשר עמדו
 ישראל למרגלות ההר, גם אז הראו לה' יתברך עד כמה
 משתוקקים הם לקרבתו ולקיים מצויו, בכך שהקדימו
 נעשה לנשמע. על כן דומים הם לתפוח. כדאיתא בגמרא
 (שבת פח.): "כתפוח בעצי היער", למה נמשלו ישראל
 לתפוח? מה תפוח זה פרי קודם לעליו, כך ישראל
 הקדימו, נעשה לנשמע, עד כאן. ועל ידי זה זכו הם לידי
 "עוררתך", לפי שעוררו את אהבת ה' יתברך כלפיהם.
 ויש להוסיף עוד בענין התפוח. הנה כידוע עץ התפוח
 הינו חסר צל, ואיתא בשיר השירים (ב.ג.): "כתפוח בעצי
 היער כן דודי בן הבנים", נמשל הקב"ה שהוא "דודי"
 לתפוח, שעל אף שנראה לעיתים כי תקופת הסתר פנים
 היא לישראל, מכל מקום כיון שהם חומדים לחסות
 בצילו כמו שנאמר: "בצילו חמדתי וישבת", נהפך להם
 עץ התפוח הוא "דודי", הקב"ה לצל ולמחסה. ועל כן
 נאמר "תחת התפוח עוררתך", זהו עץ התפוח שישבו
 ישראל תחתיו וזכו ל"עוררתך", לצל האמונה שיתעורר
 בהם ויושפע עליהם שפע מבורא עולם.

הגדה של פסח "שירת דוד"

שמה חבלתך אמן שמה חבלה ילדתך (ח.ה)

"חבלתך", מלשון חבלי לידה, הרומזים לייסורים
 ולצרות של בני ישראל בימי גלותם. אומרת כנסת
 ישראל להקב"ה, רבונו של עולם, כדאי היה בעינינו

שמאלו תחת ראשי וימינו תחבקני (ג.ח)

חז"ל ופרשני המקרא ראו בפסוק זה ביטוי עמוק ליחסי
 האהבה והקרבה בין הקב"ה לעם ישראל. פשט הפסוק
 מדבר באהבה שבין הדוד לרעה: יש כאן דימוי של
 קרבה אינטימית, תמיכה והגנה. השמאל, היד החלשה
 יחסית, מונחת תחת הראש, כתמיכה שקטה ונסתרת,
 ואילו הימין, היד החזקה מחבכת בגלוי, באהבה
 מורגשת. ברובד הרוחני, מפרש רש"י שהשמאל רומז
 למידת הדין והייסורים, והימין למידת החסד והרחמים.
 גם כאשר עם ישראל נתון בתקופות של קושי, גלות או
 הסתר פנים זו שמאלו תחת ראשי, עדיין יש שם השגחה
 אלוקית תומכת, שאינה עוזבת. ובו בזמן, וימינו
 תחבקני, החסד האלוקי תמיד מקיף, מחזק ומבטיח
 שהקשר לא יינתק.

המדרש מוסיף רובד נוסף: השמאל והימין הם התורה
 שבכתב והתורה שבעל פה, או לחילופין, המצוות שבין
 אדם למקום והמצוות שבין אדם לחברו. שתיהן יחד
 יוצרות חיבוק שלם: תמיכה שכלית ורוחנית מצד אחד,
 וחיבוק של מעשה, של חיים ערכיים ואהבה אנושית
 מצד שני. רעיון מוסרי לחיים: לאדם יש לעיתים רגעים
 שבהם הוא מרגיש רק את השמאל קושי, מאמץ, דרישה.
 הפסוק מלמד אותנו להאמין שגם אז קיימת יד ימין
 שמחבבת, גם אם לא תמיד מרגישים בה מיד. מתוך
 אמונה זו אפשר לצמוח, להתחזק, ולגלות שהקושי
 עצמו היה חלק מהחיבוק. זהו מסר של נחמה וקרבה:
 גם בעת ריחוק, יש חיבוק; גם בתוך דין שוכן חסד.

המלקט

השבעתי אתכם בנות ירושלים מה תעירו ומה תעירו את

האקה עד שתחפץ (ד.ח)

"השבעתי אתכם בנות ירושלים וכו'", אומר הקב"ה
 ל"בנות ירושלים" זוהי כנסת ישראל הרי השבעתי אתכם
 במעמד הר סיני שתהיו נאמנים לי ותקיימו את תורתי
 ומצוותי. ואם אכן תקיימו את שבועתי ותעסקו בתורתי
 שניתנה בימין, ותכניעו בכך את השמאל הוא היצר הרע
 אל מתחת לראשכם, הרי מעתה אין לכם כל צורך לעורר
 ולהזכיר את האהבה הגדולה שיש ביני וביניכם, כדי
 שאקרב את קץ גאולתכם, מפני שאהבה זו מתעוררת
 מאלה, ואנכי בעצמי כבר אהיה מוכן בחפץ לב לגאול
 אתכם גם בלי שתבקשו זאת, לפי שקיימתם את השבועה
 שהשבעתי אתכם, ומעתה אף אני אקיים את הבטחה
 שהבטחתי לכם.

הגדה של פסח "שירת דוד"

הלכה: הלכות הדלקת נרות שבת

אפילו עני שאין לו מה לאכול חייב במצות הדלקת נרות, ושואל על הפתחים ולוקח שמן או נר ומדליק, שזה בכלל עונג שבת. ואם אין ידו משגת לקנות נר לשבת וגם יין לקידוש, נר שבת קודם. ויקדש על הפת. ואם יש לו חשמל, אין צריך לחזור על הפתחים לקנות נר, אלא יכרך על החשמל. המדליק צריך שידליק רוב היוצא מן הפתילה שבנר, כדי שהאש תעלה יפה מיד כשסילק ידו מההדלקה. ואין צריך להבהב הפתילה קודם ההדלקה. ואף על פי כן יש שנהגו להדליק הפתילה ולכבותה, קודם ההדלקה כדי שתהא מחורכת ויאחז בה האור יפה. **ספר "ילקוט יוסף הלכות שבת"**

פתגם: אמונה היא אור קטן שמאיר דרך ארוכה.

פתגם חסידי

חקירה: טובת הנאה לדעה שאינה ממון

שלושה צדדים: של ישראל רק על מנת להקנותה לכהן, או שיש לישראל רק הנאה אך לא זכות במתנה עצמה ("הנאה מבחור"), או שאין לישראל הנאה כלל (קובץ) שמועות חולין ס בדעת התוס': של הישראל על מנת להקנותה לכהן, מקור חיים תלא-ג בחקדמה וברכת אברהם פסחים מו: בתחילתו ד"ה ונראה: של ישראל על מנת להקנותה לכהן, חלקת יואב ח"א חו"מ כג ד"ה אבל, בביאור השאלות קלב: יש לישראל הנאה. **ספר "יסודות וחקירות"**

סיפור: ממון מן הסלע

ברוב מאמץ ודברים הצליח רבי איזיל חריף להשפיע על עשיר קמצן, שיתן נדבה לטובת העניים. לאחר מכן "התפאר" רבי איזיל ואמר: גדול כוחי מכוחו של משה רבינו, שהוא הוציא מן הסלע מים, ואילו אני הוצאתי מן הסלע ממון. **ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף פז)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל באלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי וזוירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזה, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולייזת מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזה וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ייט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, ג'יא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסיים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוקוה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

לסבול את חבלי הלידה שעברו עלינו בימי גלותינו במצרים, ובלבד שנזכה להגיע לבסוף לעת הכנסת של מעמד קבלת התורה בהר סיני. **"שְׁמָה"**, אותיות "משה". **"שְׁמָה"** אותיות "השם". וידוע ש"משה" אותיות "השם" (על פי בעל הטורים), כלומר שמוכנים היו ישראל לסבול צער כה גדול ובעיקר שלבסוף יקבלו על עצמם את עבודת "השם" ויקיימו את תורת "משה". וכשם שלאחר חבלי הלידה נולד תינוק חדש בעולם, כי אף אנו נעשינו במעמד הר סיני כברייה חדשה. וכל זאת הזכות התורה הקדושה, לפי שעל ידה נהיינו לעם סגולה, העם הנבחר מכל העמים.

שימני כחותם על לִפְךָ פְּחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ פִּי עֲזָה כַּמָּוֶת

אַהֲבָה קֶשֶׁת קֶשֶׁת אֶשְׁרֵי קֶנָּה (י.ח.)

מה ההבדל בין "חותם על לִפְךָ" לבין "חותם על זְרוּעֶךָ"? ביאר החיד"א בספרו חומת אנך: ישנם שני סוגים בעם אלו שמתו על קדוש ה', והשני, אלו שלא מתו, אבל נצטערו הרבה במשך השנים לראות שעובדי עבודה זרה חיים בשקט ובשלום וגוזרים גזרות על עם ה' לומדי התורה ומקיימי המצוות. וזהו שכתוב כאן: **"פִּי עֲזָה כַּמָּוֶת אַהֲבָה"**, אלה שמסרו נפשם על קדוש ה', אותם תשים כחותם על לִפְךָ, אבל **"קֶשֶׁת קֶשֶׁת אֶשְׁרֵי קֶנָּה"** אלה שלא יכלו לסבול שהגוי נהנה והיהודים סובלים, אותם תשים כחותם על זְרוּעֶךָ.

הגדה של פסח "ומתוך האור"

שְׁמָה תִּבְלֶתְךָ אִמְךָ (י.ח.)

ידוע שה"שאגת אריה" היה מסור כלו ללימוד התורה. ומסופר על אחד מנכבדי העיר, רבי יצחק, שהיה עשיר מופלג והיה לו ש"ס בביתו, דבר נדיר בתקופה ההיא. ה"שאגת אריה" היה בא אליו לביתו, נוטל כרך גמרא, לומד בו, וכשסיים היה מחזיר אותה ונטל אחרת. פעם אחת בא לבית רבי יצחק, פתח גמרא והחל ללמוד. וכך היה ה"שאגת אריה" שקוע בלמוד, מנותק מכל הסובב אותו במשך שעות רבות. כשסיים את למודו פנה אליו רבי יצחק ואמר לו: מגיע לי מזל טוב. מזל טוב, מה קרה? נולד לי בן. מזל טוב. מתי? עכשיו. באותם ימים היו הנשים יולדות בבית.

התפלא ה"שאגת אריה", איך זה יכול להיות שאשה תלד והוא לא ישמע? הרי יש חבלי לידה. למה היא לא נאנחה? אמר לו רבי יצחק: נכון, היו לה חבלי לדה, אבל היא ידעה שהרב לומד ולא רצתה להפריע! לכן היא נמנע מלהשמיע קול אנחה. אמר לו ה"שאגת אריה": אם כך, אני מברך אותך שהבן שנולד לך עכשיו לא יזדקק כלל לש"ס כי ידע את כולו בעל פה. ואוסף ואברך אותך שהבן הגדול יפיץ את הש"ס בעולם כולו. הבן הגדול היה רבי חיים מוולוז'ין, ואחיו הקטן היה רבי זלמליה מוילנא.

הגדה של פסח "ומתוך האור"

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
כלל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr